

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

București,
Nr. ~~7756~~/22.11.2005

INTERPELARE

Adresată: Domnului **MARKÓ BÉLA**
VICEPRIMMINISTRU AL GUVERNULUI ROMÂNIEI

De către: deputat **ADRIAN MOISOIU** Grupul parlamentar al **P.R.M.**

și prezentată în ședința Camerei Deputaților din data de : 21 NOIEMBRIE 2005

Domnule Viceprimministru,

Jurnalul – reportaj intitulat „**Jönnek**” („**Vin**”) și povestirea „**Ember az országút szélén**” („**Om la marginea drumului**”) semnate de **WASS Albert**, salută și idolatrizează intrarea trupelor ungare sub conducerea criminalului de război **HORTHY Miklos** în Transilvania de Nord în septembrie 1940, în urma Diktatului de tristă amintire de la Viena.

Pentru justificarea celor afirmate, voi cita din jurnalul-reportaj „**Vin**” mărturisirea scriitorului, despre modul în care a întâmpinat la Sucutard (județul Cluj), trupele maghiare - honvezii lui Horthy Miklós – în toamna anului 1944:

„...Apoi a început vocea de la radio. Am simțit că va spune un lucru mare. A și spus: a anunțat Diktatul de la Viena. Am sărit în sus. Ne-am înghesuit în jurul hărții, mâinile noastre tremurânde au prins creionul, am crezut că ne lasă nervii. O voce de femeie a anunțat noua graniță: de la Cojocna se îndreaptă spre nord-est ... sub Sucutard. La auzul satului nostru, și liniștea însăși a devenit un bloc de gheață ... Niciodată inimile noastre n-au fost viscolite deodată de atâtea sentimente grele. Atâta bucurie...”

„... Emoționați urmăream radioul: pornesc honvezii? Nu pornesc? Ce va fi? Apoi a sosit vestea. Ca un trăsnet pentru nervi. Au trecut granița! Vin! Vin! Vin! Au venit. Am ascultat radioul. Răsunau chiote de bucurie în primele sate. Delir la Satu-Mare, Carei, Oradea Mare. Și s-a spus: luni la Dej, marți la Gherla. Marți vor fi la noi ... Marți ... marți! ... Marți ... Nu mi-aș fi închipuit că se poate îndrăgi astfel o zi, o zi obișnuită, sau numai un cuvânt: marți ...”

Referindu-se la armata română care părăsea Ardealul de Nord, scriitorul arată:

„Au năvălit asupra Ardealului într-o dimineață și timp de trei ore lungi și grele – de fapt timp de douăzeci și doi de ani – l-au devastat , l-au tâlhărit, l-au jefuit. Au țintit armele spre el și l-au scuipat. L-au ocărât folosind cuvinte scârboase și l-au amenințat cu pierzania. ...”

Faptul că **WASS Albert** a salutată cu o nemărginită bucurie și dăruire totală intrarea lui **Horthy** în Transilvania de Nord, revărsă o lumină puternică asupra

profilului său politic. În cartea sa, el se plasează cu un cinism condamnat în postura maghiarului ardelean simplu, necunoscător al politicii de teroare (prin care s-a rupt Transilvania de Nord de România și s-au adus daune imense bunei conviețiri dintre români și maghiari), să prezinte omagii lui Horthy și armatei sale de honvezi, în postura de „înger mântuitor al națiunii maghiare.”

Cât privește nuvela „Om la marginea drumului”, prin aceasta WASS Albert își exprimă înverșunarea cu care zeci de ani, a refuzat Hotărârea Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia de la 1 decembrie 1918, care a proclamat unirea Transilvaniei cu România și se prezintă ca un om fidel al regimului horthyst, care nu a acceptat niciodată destrămarea Ungariei istorice. În nuvela sa, el nu face nici o referire la atrocitățile pe care armata horthystă le-a comis asupra populației românești din teritoriu, atunci când a intrat în Transilvania de Nord.

Pentru instigare la ucidere a unor români pașnici din satele Sucutard și Mureșenii de Câmpie, **WASS Albert a fost condamnat la moarte de către Tribunalul Poporului din Cluj, prin Hotărârea nr.1 în Ședința publică din 13 martie 1946.**

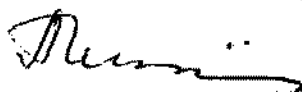
Pe de altă parte, însăși Guvernul Ungariei, recunoscând toate acestea, a respins propunerea unui grup de politicieni de la Budapesta, care solicitau ridicarea unui bust închinat lui WASS Albert.

Volumul „VIN” și „OM LA MARGINEA DRUMULUI” a apărut în anul 2000 în editura „Mentor” din Târgu Mureș, care editează „Operele complete” ale lui WASS Albert, din al cărui Consiliu editorial face parte domnul MARKÓ BÉLA, președinte al U.D.M.R. și Viceprimministru al României.

Lăsând la o parte interesele financiare, nu credeți domnule viceprimministru că prin politica editorială pe care o duceți în cadrul editurii „Mentor”, de a proslăvi doi criminali de război, Wass Albert și indirect Horthy Miklos, încălcați Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.31 din 13 martie 2002 care interzice cultul criminalilor de război, indiferent de apartenența națională?

Dat fiind poziția pe care Dumneavoastră o ocupați în Guvernul României, de viceprimministru și ministru de stat, Vă invit să binevoiți, a Vă exprimați punctul de vedere față de cele relatate mai sus, de la microfonul Camerei Deputaților.

Ing. prof. Adrian MOISOIU
Deputat P.R.M. de Mureș

DORESC RĂSPUNS ORAL ȘI SCRIS